

Karen Horsens' prædiken 6. søndag efter trinitatis

Taler

Karen Horsens
Domprovst

Dato

27. juli 2003

Sted

Roskilde Domkirke

Omstændigheder**Prædikentekst**

Matthæusevangeliet kapitel 5, vers 20-26

- 1 Det hændte for mange, mange år siden i en konfirmandtime på Christianshavn,
at der var en dreng, der meget bestemt erklærede, at det der med bøn, det troede
han altså ikke på, han bad aldrig. Jeg fik ikke lejlighed til at kommentere denne
oplysning, før alle de andre børn faldt over den arme dreng og påstod, at det jo
5 var rent pral. Selvfølgelig beder du da til Gud, når du er i knibe. Det gør vi da
allesammen. Nåh – ja, – sagde drengen.

- Der sad man altså med 30 Christianshavnerunger, som uden ringeste generthed
erklærede, at de troede på Gud og på det at bede til ham, – i hvert fald når de var
10 i knibe. Og det er i grunden ikke så ringe endda. Måske er vi hver især mere os
selv når vi er i knibe end når vi synes, vi har vældig fod på tingene.

- I de vel henved 40 år, der er gået siden den dag, har overmåde mange mennesker,
kirkelige og ukirkelige, statistikere og læserbrevsskribenter og andre lærde –
15 umådelig mange mennesker har gjort sig kloge på, hvad danskerne tror og mener
om Vorherre. Jeg ved ikke, hvor de ved det fra. Og i dag står der så en vældig
diskussion om, hvorvidt det er nødvendigt at en præst tror på Gud. De fleste vil
vel nok mene, at det er rimeligt, om menigheden forventer noget sådant. Men
det er svært at udforske menneskehjertets dybder, også præstehjerters – og –
20 rent bortset fra den konkrete sag, – så er det måske et spørgsmål, hvor
interessante alle disse vurderinger af vores egen og de andres tro i grunden er –
så længe, vi ikke har gjort os ganske klart, hvad det ord Gud betyder. Og lige
netop det emne har man – forekommer det mig, ikke hørt noget om i mange år..

- 25 Men hvis vi taler om at tro på Gud på en sådan måde, at der ikke er mening i
ordet Gud, så kan det hele jo virkelig være ganske ligegyldigt.

Og sådan har der i meget vid udstrækning været talt om Gud i vor samtid.

30

Egentlig af os allesammen. For vi er jo alle moderne mennesker, og det moderne menneske står midt på tilværelsens scene. Jeg skal have styr på mit liv – og det, som er godt, det er det som kan hjælpe mig til at få styr på tingene. Og her har der så igennem mange år været en stigende følelse af, at det religiøse vist kan være en udmærket hjælp. Man bliver stærkere og måske ligefrem lykkeligere, når man har et religiøst islæt i sin tilværelse. Og så står man altså der midt på scenen og rækker ud efter varerne, lidt af mormors religion her, lidt af Dalai Lama der, måske lidt nordisk Asa-tro hist, og en smule islam pist.

35

Og så er der selvfølgelig reinkarnationslæren, den er der mange, der har meget glæde af; det må være folk, der mener, det vil være fint, hvis det går dem efter fortjeneste, ikke blot her, men i al evighed.

40

Men når man sådan samler alt det, der lyder dejligt og rigtigt, det bedste man har hørt alle steder fra – tror man så ikke på Gud ? Jovist – og det er nemt at tro på den Gud, man har jo selv lavet ham. Stykket ham sammen af, hvad man nu har kunnet finde af udstyr i menneskehedens religiøse værktøjskasse. – Problemet er bare, at der jo ikke er mening skabt i at bruge det ord Gud om dette krammedyr, man har lavet til sig selv til trøst i det besværlige liv. Denne min personlige gud, han kan virkelig kun staves med et meget lille g, det er latterlig at tænke sig ham som den almægtige, Himlens og jordens skaber; – og julen og påsken og pinsen, alt det der siges i kirken, i dåben og nadveren og i alle vore salmer, alt sammen er det jo vrøvl og kolossale overdrivelser, hvis det er det, man mener med Gud.

50

55

Jamen hvad er det så, der menes med Gud i salmedigternes og ritualernes og teksternes ord ? ja, – det fremgår tydeligt bl.a. af dem, vi har hørt i dag.

Lad os begynde med den sidste, evangelieteksten vi hørte for lidt siden: hvis ikke jeres retfærdighed langt overgår de skiftkloges og farisæernes, kommer I slet ikke ind i Himmeriget. Her må vi lige gøre os klart, at der var i Jesu samtid stor respekt om farisæerne. Og med god grund. De gjorde sig virkelig umage for at være gode samfundsborgere, betale de fattige, vise retfærd i alle ting, lyde Guds bud i mindste detalje. Og det har nok allerede fået mange, ikke mindst farisæerne selv, til at rejse børster, når Jesus siger, at deres, tilhørernes retfærdighed langt skal overgå farisæernes. Hvor kan han sige sådan noget ?

60

65

Og så giver han et par eksempler på, hvad han mener. Lad os holde os til de ene,
70 det kan vist give os rigeligt at gøre – vi kan jo tage det sidste:

En mand er på vej til templet for at gøre sin religiøse pligt, at ofre. Så kommer
han i tanker om, at der er en bror, et medmenneske, der er vred på ham. Og så
synes vi jo nok, det kunne være interessant at vide, om broderen er vred med
75 god grund, eller om manden måske på en tosset måde bare går og hæger om
gammelt nag – men det forlyder der ikke noget om; det eneste det drejer sig om
er dette: det er dit ansvar, at din broder går og bærer på en vrede. Du skal sørge
for at få det ud af verden, det, der sætter et ondt skel mellem ham og dig.
Retfærdighed bringes i stand ved tilgivelse, siger Jesus. Du bliver selv skyldig ved
80 ikke at tilgive, det er det eneste sikre.

Jamen det er jo helt urimeligt, siger vi. Se nu bare den og den og den sag – det
var da så indlysende mig, der havde ret, og hvem kan sige, man skal gøre sådan,
som Jesus her siger. Ja, det kan Jesus altså.

85 Jesus citerer Moseloven for os: det er sagt til de gamle, – han citerer lovens
fornuftige ord. Men så strammer han den – og siger det urimelige. Har han ret
til at sige det? Det er spørgsmålet hver gang – for sådan kan kun Gud tale til os.
Vi kan ikke sige sådan til hinanden. Sådan taler kun den, der taler med Guds
90 myndighed. En myndighed, der ikke hviler på menneskelige aftaler og
overenskomster, men kommer til os udefra.

Fra ham, som kommer ovenfra og er over alle.

95 Det ikke nogen fremmed myndighed, for det er vor Guds og skabers egen
myndighed.

Det er det der står i den læsning fra Gamle Testamente som vi hørte tidligere i
gudstjenesten, da Moses sagde til Israel, at når han her gav dem en befaling fra
100 Gud, så var det jo ikke noget fremmed og ubegribeligt, de hørte. Noget, der
skulle hentes langvejs fra. – ”Nej, ordet er dig ganske nær, i din mund og i dit
hjerte, så du kan følge det”.

Men det var altså det syn, der var gået tabt, er gået tabt et sted undervejs. Det liv,
105 vi er skabt til at leve, er ikke det, vi lever, for der kom og kommer så meget i

110 vejen. Vi mener nok vi prøver at tænke meget på de andre, men – man er jo trods alt sig selv nærmest. I vores verden. Og man jo kun disse år på jorden og har vel krav på at få belønning for det gode man prøvede at gøre, og der skulle
115 nødig være nogen, der stod en i vejen. Stod i vejen for mig eller dem, jeg elsker mest. Vi ved i hvert fald hver især, hvad det drejer sig om: mig, mit, det, jeg elsker. Her er verdens centrum. Det er det, der i Biblen kaldes synden.

115 Og den fortalte Paulus os så om i epistlen – d.v.s.: Paulus fortalte os om det hele: om synden og døden, om Kristus og livet.

120 Det er jo moderne i dag at påstå, at kristentroen gør menneskene fortrykte, gør dem til stakkels syndere, der går rundt og skuer ind i deres egen elendighed og ikke tør leve livet.

Intet kunne være mere forkert.

125 Jesus kom ind i verden, og på en klode, hvor vi ravede rundt og ikke vidste, hvad der var op og ned, hvad var godhed og hvad der var ren egoisme, hvor liv og død næsten var kommet til at ligne hinanden, fordi mennesket var stivnet i sin egen selvoptagethed – på denne klode tændtes med hans komme et lys og vi så, at over os er Gud og ved siden af os er de mennesker, der sammen med os er Guds børn. Vi kan se til at leve livet:

130 Vælge kan igen og vrage
Jordens slægter alle dage
Vælge mellem liv og død,
Dagens lys og nattens mørke
Paradis og vilde ørke,
135 Helved hedt og Himmel sød.

Fordi Gud, som det har været sagt, lod høre fra sig i Jesus, så er der op og ned i denne verden, der er der er lys og mørke, liv og død, Gud er – og vi døber de små til at være børn af det Guds rige som skabes af Jesu nærvær midt iblandt os.
140 Guds, den almægtiges nærvær hos sin skabning. Salmen her er en vældig digtning af Grundtvig, som ser for sig Kristus, der stævner mod Himlen som en anden vikingehøvding. Og det er naturligvis ren mytologi, – som alene tjener til at rosenkranse den Herres navn, som endte dødens dage.

Vi er stadig dem vi er: selvoptagetheden og forfængelighed og meget andet uskønt huserer i os, og det er slemt, men det opvejer aldrig den lyksalighed, at vi er døbt ind i det Guds rige, som ikke kan overvindes af døden. Synd og død kan rive i os, men kan ikke få magten over os.

150

Således skal I se på jer selv, siger Paulus: I er døde for synden, men levende for Gud i Kristus Jesus.

Det kendes på os som Lysets børn

155

At natten hun er nu omme.

Vi lyser ikke, indefra, af egen godhed. Men det kendes på os, at vi er lysets børn, fordi Guds sol skinner på , os og vi kan løfte vore hoveder og bekende hve m vi er: børn af ham, hvem riget og magten og æren tilhører. Amen

160

Kilde

Manuskript tilsendt af Karen Horsens' søn, Rasmus Christian Olsen, og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra Rasmus Christian Olsen.

165

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

6. søndag efter trinitatis, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

170

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/karen-horsens-praediken-6-sondag-efter-trinitatis>

175

180